

5. Чугайнова Л.В. Организация самостоятельной работы студентов как условие формирования компетенций // Активизация естественно-математического образования: школа – вуз. Соликамск: СГПИ, 2016. – С. 47-54.
6. Шадриков В.Д. Личностные качества педагога как составляющие профессиональной компетентности // Вестник Ярославского гос. университета им. П.Г.Демидова. Серия Психология. – 2006. – № 1. – С. 15-21.
7. Шкерина Л.В. Проектирование образовательных программ: учебное пособие. Красноярск: Красноярский государственный педагогический университет им. В.П. Астафьева, 2016. – 205 с.

Анотація. Шестакова Л. *Проектування компетентнісно-орієнтованого заняття у виші.* Завдання формування у студентів набору компетенцій призводить до необхідності використання у виші компетентнісно-орієнтованих занять. У статті описуються прийоми роботи, включення яких у вузівські лекції та семінари посилять їх компетентнісну спрямованість. Для підвищення активності та мотивації студентів можна використовувати прийоми технології розвитку критичного мислення, самооцінку та взаємооцінку, роботу з портфоліо, планування видів діяльності для рейтингової оцінки. Описані в статті прийоми і види роботи впроваджені в СДПІ філії ПДНДУ.

Ключові слова: компетентнісно-орієнтоване заняття, навчання студентів, компетенція.

Аннотация. Шестакова Л. *Проектирование компетентностно-ориентированного занятия в вузе.* Задача формирования у студентов набора компетенций приводит к необходимости использования в вузе компетентностно-ориентированных занятий. В статье описываются приемы работы, включение которых в вузовские лекции и семинары усилит их компетентностную направленность. Для повышения активности и мотивации студентов можно использовать приемы технологии развития критического мышления, самооценку и взаимооценку, работу с портфоліо, планирование видов деятельности для рейтинговой оценки. Описанные в статье приемы и виды работы внедрены в СГПИ филиале ПГНИУ.

Ключевые слова: компетентностно-ориентированное занятие, обучение студентов, компетенция.

Abstract. Shestakova L. *Designing a competency-oriented occupation in the university.* The task of forming a set of competences among students leads to the need to use competency-oriented classes at the university. The article describes the methods of work, the inclusion of which in university lectures and seminars will strengthen their competence. To increase the activity and motivation of students, you can use techniques of critical thinking development, self-esteem and mutual evaluation, work with a portfolio, planning activities for rating. The methods and types of work described in the article are introduced in the SSPI branch of the Perm state University.

Keywords: competency-oriented occupation, training of students, competence.

Ганна Шкарупа

Інститут професійно-технічної освіти НАПН України, м. Київ, Україна

ann.shkarupa@gmail.com

Науковий керівник – В.Ф. Орлов

ХУДОЖНЬО-КОНСТРУКТИВНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ МАЙБУТНЬОГО ДИЗАЙНЕРА В КОНТЕКСТІ ЗАПИТУ СУЧАСНОГО РИНКУ ПРАЦІ

Одним із питань, які цікавлять батьків майбутніх абітурієнтів, що планують вступати на дизайн-спеціалізації в коледж КНУТД (Київського національного університету технологій та дизайну): «Які комп'ютерні програми вивчатимуть наші діти?» Відповідь, яка очікується, можна прочитати в вимогах для претендентів в оголошеннях про пропоновану роботу для дизайнерів. Технічно коледж забезпечений і на рівні кількісних показників наявних і доступних студентові комп'ютерів і комп'ютерних класів, і на рівні якісних показників потужності та сучасності програмного забезпечення.

Але, ані кількість комп'ютерів і комп'ютерних класів, ані віртуозний рівень професійної і педагогічної майстерності викладача, не виступають гарантією того, що абітурієнт за три-чотири роки стане компетентним дизайнером. Тому що робоче місце в комп'ютерному класі, потужний інтернет і кваліфікований педагог – це лише можливості, які можуть допомогти на шляху професійного становлення. Професор В.Ф.Орлов зазначає, що набуття знань, умінь і навичок і професіє становлення – це два різні, хоч і пов'язані між собою, процеси. «На відміну від професійного навчання, яке здійснюється за типовими програмами та єдиними навчальними планами, професійне становлення – це процес виключно індивідуалізований...», бо «...передбачає рефлексію надбаних знань, умінь і навичок, а також рефлексію життєвого і професійного досвіду на рівні самопізнання та самовдосконалення, професійної адаптації, ідентифікації...» професійної творчості. Ці процеси розвиваються паралельно, проте в більшості випадків їх швидкість різниться між собою, і одночасно вони можуть завершуватись тільки в

сприятливих, спеціально створених і ідеальних умовах, із застосуванням особистісно орієнтованих технологій [4, с.51-52].

По суті, професійне навчання і професійне становлення співвідносяться між собою як терміни «компетенція» і «компетентність». Білоруський науковець Є.В.Гелясіна підкреслює природний зв'язок між компетентнісним і особистісно-орієнтованим підходами навчання. Ось як в її роботі диференціюються ці поняття: «...вони співвідносяться як потенційне і актуальне, таке, як має бути, і те, що засвоєне. Компетенція являє собою заздалегідь задану соціальну вимогу (норму) до результатів освіти: змістових орієнтацій, якості знань, умінь і навичок, досвіду діяльності. Компетентність же – продукт навчання - це володіння (обладання - рус.) учнем визначеною компетенцією, з включенням особистого ставлення до знань, які вже він має, і діяльності, яку він виконує на цих підставах. Тобто учень розглядається як носій компетентності, володар досвіду здійснення дій в конкретних ситуаціях» [2, с.67]. Це справедливо і по відношенню до студента.

Складний і тривалий процес освоєння професійних знань, умінь і навичок, та одночасного закладання, формування і розвитку компетентностей, як уже зазначалось не рівномірний за рухом і потребує точного і усвідомленого формулювання і визначення цілей як для глобального так і локального процесів професійного навчання для кожного з учасників цих процесів – як студента так і педагогів, які ці процеси активізують, організують та педагогічно супроводжують. Тому надзвичайно важливо, щоб між цілями викладання і цілями студента утворився взаємозв'язок, щоб відбулося прийняття студентами цілей, що висуваються педагогом та до їх здатності до реалізації цілей в процесі професійного навчання [5, с.115]. В своїй монографії професор В.О.Радкевич визначає шість ієрархічних рівней цілеутворення в професійному навчанні. Одною із цих шести називається стратегічна ціль. В умовах художніх закладів це конкретизується до створення умов для самореалізації особистості студента, для найбільш повного виявлення закладених в ньому «індивідуальних і професійних можливостей, здібностей, інтересів, потреб, соціального досвіду й активності тощо» [5, с.120].

Тобто, з одного боку - сприяти розвитку творчій індивідуальності студента, з іншого – формувати його технологічно-професійну культуру. Дизайнерська діяльність орієнтована на поліпшення зручності організації і процесів життєдіяльності людини. Його творчість уподібнюється процесу формотворення в певному міждисциплінарному полі з великою кількістю складових компонентів. Керувати ними, конструювати з них, можливо тоді, коли і сам процес конструювання і «будівельно-конструкторський» матеріал зрозумілі студенту за своєю сутністю і за своїми властивостями.

Саме тому, одною з пріоритетних задач сучасної дизайн-освіти ми вважаємо розвиток художньо-конструктивної компетентності. Підґрунтя для формування цієї компетентності закладається іще в дитинстві, визначає Г.І. Сотська на прикладі художнього конструювання [6]. Це включає в себе розуміння базових принципів конструювання і формотворення, вміння бачити конструктивну будову об'єкта, та відтворювати її або реконструювати для вирішення конкретної практично-творчої задачі.

«Предметом проектування в дизайні є структура і якості форми предметного середовища в цілому і окремих виробів як його елементів. Методом дизайну є принципи основи діяльності, що складаються еволюційно і визначають її позначку та категоріальний апарат, який задає методичні підвалини проектування – засоби моделювання об'єкта і сукупність правил, що визначають послідовність і зміст етапів формотворення» [3, с.98-99]. Комп'ютерне проектування у коледжі КНУТД вивчається з 4 семестру і спирається на актуалізовані уміння і навички художнього конструювання, на теоретичні знання з композиції і основ теорії дизайну, на базовий рівень професійної культури.

На сьогодні одною з принципово нових характеристик дизайну є трактування його як синтетичного проектного простору, який – за визначенням Н.В.Барни, – поєднує в собі інші візуальні види мистецтв (фотографію, відеографію, екранні технології цифрових форматів та ін), що дозволяє йому виходити поза межі суто предметних речовинних артефактів. Зауважимо, що художня сутність цієї діяльності характеризується нею як проектний, конструктивно-будівний і функційний комплекс [1, с.6-7].

Отже, запити сучасного ринку праці очікують від дизайнера не тільки вміння використовувати засоби комп'ютерного проектування, але й здатність продукувати креативні ідеї і рішення, вміння малювати руками та втілювати свої ідеї в матеріалі. При оновленому інструментарії і способах виконання, проектна сутність дизайну залишається незмінною. Нові реалії його застосування базуються на класичних принципах архітектонічної побудови художнього твору, тому вважаємо за необхідне створити більш варіативну за формами і способами виконання базу завдань з суміжних фахових предметів для розвитку художньо-конструктивної компетентності майбутнього дизайнера.

Список використаних джерел

1. Барна Н.В. Естетична еволюція проектної діяльності в контексті художньої культури XX-XXI століть : автореферат дис. ... докт. філософ. наук : 09.00.08 / Н. В. Барна ; наук. консультант Ю. Г. Легенький ; М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. – Київ, 2016. – 39 с.
2. Гелясіна Е.В. Содержание процесса формирования метапредметных компетентностей учащихся в условиях профильного обучения [Електронний ресурс] / Е.В.Гелясіна // Педагогическая наука и

- образование. – Минск, 2016. – №4. – С. 66-74. – Режим доступа: <http://www.adu.by/images/2017/02/ped-nauka-i-obrazov-4-2016.pdf>
3. Коляденко Н. Психологія творчості в дизайні. [Текст] : навч. посіб. Ч. 1. / Н. В. Коляденко. – К. : НАКККіМ, 2016. – 224 с.
 4. Орлов В.Ф. Педагогічна майстерність викладача мистецьких дисциплін/ В.Ф.Орлов, О.О.Фурса, О.В.Баніт. – Київ, 2012.
 5. Радкевич В.О. Сучасні підходи до визначення цілей професійного навчання майбутніх фахівців художнього профілю/ Професійно-художня освіта України: зб.наук.праць/ Редкол.: І.Зязюн(голова) та ін. – Київ; Ялта, 2008 – 154с. (Вип. VII.) – С. 113-122.
 6. Сотська Г.І. Підготовка майбутнього вчителя образотворчого мистецтва до навчання учнів основної школи художнього конструювання. :Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук за спеціальністю 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти. – Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих АПН України, Київ, 2008.

Анотація. Шкарупа Г. Сутність художньо-конструктивної компетентності майбутнього дизайнера в контексті запиту сучасного ринку праці. В статті розглянуто відмінність процесів професійного навчання і професійного становлення, а також проаналізовано природу художньо-конструктивних процесів в сучасних цифрових візуальних реаліях. Висвітлено значення художньо-конструктивної компетентності майбутнього дизайнера (на прикладі коледжу КНУТД).

Ключові слова: компетентність, дизайн-освіта, художньо-конструктивна компетентність, професійна освіта, професійне становлення, проектування віртуальних реалій.

Аннотация. Шкарупа А. Сущность художественно-конструктивной компетентности будущего дизайнера в контексте запроса современного рынка труда. В статье рассмотрены отличия процессов профессионального обучения и профессионального становления, проанализирована природа художественно-конструктивных процессов в современных цифровых реалиях. Подчеркнута важность развития художественно-конструктивной компетентности будущего дизайнера.

Ключевые слова: компетентность, дизайн-образование, художественно-конструктивная компетентность, профессиональное образование, проектирование виртуальных реалий.

Abstract. Shkarupa G. Artistic and constructive competence of the future designer in the context of the request of the modern market of labor. The article deals with the differences between the processes of vocational training and professional development. The author analyzes the nature of artistic and constructive processes in modern digital realities. The article emphasizes the importance of developing the artistic and constructive competence of the future designer (on an example of college KNUTD).

Keywords: competence, artistic and constructive competence, design education, professional education, design virtual reality.

Владимир Ячменёв¹, Валентина Николенко²
Сумской государственный университет, г. Сумы, Украина
¹vlyadyach12@gmail.com, ²valentina-nikolen@rambler.ru

К ВОПРОСУ О СОДЕРЖАНИИ МАТЕМАТИЧЕСКОГО ОБРАЗОВАНИЯ В ВУЗЕ НА СОВРЕМЕННОМ ЭТАПЕ

Основной задачей, стоящей перед высшим образованием, является задача подготовки высококвалифицированных специалистов. Будущие инженеры (экономисты и пр.) должны обладать не только определёнными знаниями и умениями, но и особыми компетенциями как в своей конкретной области, так и в области фундаментальных дисциплин и математических дисциплин в частности.

Математика является важнейшим элементом научно-технического прогресса. Высокий уровень математического образования необходим для построения инновационной экономики, укрепления обороноспособности страны, рационального использования природных ресурсов. Поэтому многие развитые (и, даже, развивающиеся) страны вкладывают существенные ресурсы в развитие математического образования. Важным является также то, что математическое образование является предпосылкой, способствующей развитию познавательных способностей учащихся, формирует интеллект, творческие способности, и, в итоге, личность человека.

Впрочем, объективности ради, отметим, что существует и другое мнение о пользе математики. Приводим пример высказывания известного современного математика Манина Ю.И.: «Некоторые утверждают, будто математика полезна в физике, технике и вообще в человеческой цивилизации. Но они заблуждаются. Чем математика действительно полезна, так это своим огромным вкладом в решение основной проблемы современного постиндустриального человечества. Проблема же эта состоит не в том, чтобы, как думают некоторые, ускорять прогресс человечества, а напротив, в том, чтобы этот прогресс